

20ste zondag door jaar A

Mt. 15, 21-28

Inleiding:

Welkom, beste mensen op deze 20ste zondag door het jaar. De afgelopen paar jaar gaat het met grote regelmaat over de leerlingen. Niet alleen in de schriftlezingen, maar ook in onze kerk, want net als de parochievernieuwing wat vanuit Vaticaan en vanuit het bisdom is opgezet, is leerling-woorden, leerlingen-maken een hoofdthema geworden. Het is ook onderdeel van wat hier in de parochie werkt als familiepastoraat, familieviering. Op een andere manier komt dat aspect van leerling-maken vandaag in de lezingen naar voren. We mogen dan letten op de woorden vreemdeling, leerling, maar ook aan de andere kant van God uit op woorden als genade, erbarmen, barmhartigheid, gerechtigheid. Die begrippen horen we langs komen in de lezing van Jesaja, de Romeinenbrief van Paulus en op een hele bijzondere manier in het evangelie, waar Jezus een vrouw, die afkomstig is van de stam van Kanaän, tegenkomt in het buitengebied, zou je kunnen zeggen, voor Israël. Wat daar gebeurt is heel bijzonder; u hoort het straks in het evangelie. Wat het voor ons voor vandaag kan betekenen is evenzo bijzonder. Laten we ons bezinnen op de manier waarop ook wij leerling van Christus kunnen zijn. Ik wens u een goede viering.

Preek

Beste mensen, als u, zoals ik, een hond hebt thuis, dan zult u die uitspraak van die vrouw uit Kanaän herkennen. De honden eten toch de kruimels die van de tafel van hun meester vallen. Ik zie het dagelijks gebeuren - zien is wat overdreven - ik merk dagelijks dat het gebeurt op het moment dat ik opsta van de tafel, wegloop van de stoel, staat de hond daar en snuffelt en likt de kruimels van de grond op. Maar daar gaan we het vandaag verder niet over hebben. Ik zou u willen meenemen naar Happy. Misschien kent u Happy, ik heb zelf immers ook pas onlangs met hem kennism gemaakt, dus misschien kent u hem ook niet.

Happy is inmiddels een jongeman, maar als kind viel hij al op: leergierig, een leerling die je graag in je klas hebt, die er altijd bij is als er iets extra's te doen is, die zich inzet, leergierig is en mee wil doen. Ook op de middelbare school was Happy nog zo en daar blonk hij met name uit in de hogere klassen toen het onderdeel debatteren, discussiëren aan de orde kwam. Hij was daar zeer bedreven in, bleek; zo bedreven dat één van de docenten zei: 'je moet in de politiek gaan' en getipt door de één, opgepikt door de ander kwam hij in de gemeenteraad van zijn dorp terecht. En nu, niet heel veel later – hij is pas 25 – staat hij op de kandidatenlijst voor een partij in de Tweede Kamer. Zo'n leerling als Happy zouden wij ook wel willen, iemand die leergierig is, iemand die gaat voor de zaak, iemand die het beste voor heeft. Ik vergeet u bijna het belangrijkste te vertellen van Happy: Happy is natuurlijk niet zijn echte naam,

Happy is een afkorting, want Happy komt uit Ethiopië en heeft de naam die weliswaar met Hap begint maar dan nog vier lettergrepen meer telt en voor ons, Nederlanders, bijna onuitspreekbaar is en zo hebben zijn dorpsgenoten vanaf toen hij zo'n jaar of 5 was en hij in Friesland als geadopteerd kind terecht kwam, hem voortaan Happy genoemd. Happy is dus een vreemdeling, zou je kunnen zeggen, maar wel een zeer voorbeeldige leerling.

En zo belanden we meteen midden in die eerste lezing van Jesaja vandaag. Want daar gaat het steeds over vreemden. Alle vreemdelingen zijn bij God welkom, zijn welkom in Gods huis, zijn welkom op Gods heilige berg. Als ze maar bereid zijn zich naar God toe te keren, dan zal God zich ook naar hen keren en in gerechtigheid opnemen. Erbarmen over hen hebben, ze zijn welkom, ze zijn zeer welkom. Dat is wat Jesaja zegt.

Gaan we met de lezingen mee een stapje verder en komen we in de Romeinenbrief terecht bij Paulus, dan speelt de kwestie daar net een tikje anders. Paulus stelt zich zelf voor als de apostel van de heidenen. Hier mag je best dat woord heidenen ook even vervangen door vreemdeling, want degene die niet direct bij het volk Israël, bij het uitverkoren volk hoorde, dat waren heidenen. Dat waren in de meeste gevallen ook vreemdelingen. Maar waar heeft Paulus het over? Hij heeft het niet specifiek over die heidenen, hij heeft het vooral over het afkeren van het volk Israël, het uitverkoren volk, dat zich weggedraaid heeft, zich afgekeerd heeft van God en hij zegt daarbij dat God altijd vol barmhartigheid is, dat God altijd genadig wil zijn. Hij zal dat volk van Israël niet achter zich laten, als zij maar bereid zijn zich terug te keren, toe te keren naar Hem. Ook het afvallige volk van Israël is welkom, even welkom als al die vreemdelingen. God is dus, zou je kunnen zeggen, leren we uit al twee lezingen, altijd genade. Hij wil altijd gerechtig zijn en voor iedereen een plaats hebben. Als wij, mensen die dit betreft, maar bereid zijn om ons naar God toe te keren.

Dan komen we in de evangeliëlezing terecht. Daar komt een vrouw uit Kanaän naar voren die nadrukkelijk en luidruchtig om hulp roept, maar let op, ze roept niet om hulp voor zichzelf, niet omdat ze dreigt te verdrinken of in het moeras verzinkt, nee, ze roept om hulp voor haar dochter. Haar dochter is ziek, haar dochter is van de duivel bezeten en ze herkent in Jezus de gezondene van God die haar en vooral haar dochter zal kunnen helpen. Dat is haar hulpgeroep.

En met die twee andere lezingen van net in het achterhoofd dan is de eerste reactie van Jezus wat vreemd, want Jezus geeft aan: ik ben alleen maar gekomen voor het volk van de uitverkorenen, het volk van Israël. En ook de leerlingen sturen daarop aan. Stuur haar toch weg, ze blijft ons lastigvallen al de hele dag, die vreemde vrouw: stuur haar toch weg! Maar dan geeft de vrouw aan dat ze niet van ophouden weet, ze blijft vragen en als Jezus dan zegt: nee, je geeft het brood wat voor de kinderen – lees de uitverkorenen van Israël - bedoeld is, toch niet aan de honden, dan dient ze hem bijzonder snel van repliek, door aan te komen met dat o zo herkenbare beeld van die hond die de kruimels opsnuffelt

en oplikt onder de tafel van zijn meester. De honden eten toch immers ook van de kruimels die van de tafel van hun heer vallen. En daar kan Jezus niets tegenin brengen. Hij geeft aan dat ze een groot geloof heeft en dat het geloofd gezorgd heeft dat haar kind terstond genezen is. Dan past het verhaal weer precies in de twee verhalen die we eerder hoorden: uit Jesaja en uit de Romeinenbrief: God wil er zijn: genadig, barmhartig, vol erbarmen voor iedereen, voor iedereen die bereid is zich naar God toe te keren. Dat wil die vreemde vrouw uit Kanaän, dat wil het volk Israël dat deels was afgefallen in de Paulusbrief en dat willen die vreemdelingen die welkom zijn op de heilige berg van God. Rest ons slechts de vraag: en wij, kunnen wij op die manier volgeling, leerling van Jezus en van God zijn, door ons steeds opnieuw, wat we ook gedaan hebben, hoe we ons ook hebben afgekeerd, weer toe te keren naar God en samen met al die anderen, ook al zijn ze soms wat vreemd, toe te keren naar God en zijn boodschap en zin leerling te zijn. Ik wens het ons allen van harte toe. Amen.

Henry Vermeulen, diaken